

อนุประ โยคบอกความใหม่ที่อยู่ต้นประ โยคในภาษาไทย

นางสาว อภินันท์ เชื้อไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-563-273-2

013556

16575076

ASSERTIVE CLAUSE PREPOSING IN THAI

MISS APINUN CHEATHAI

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์   อนุประโยคบอกความใหม่ที่อยู่นั้นประโยคในภาษาไทย

โดย   นางสาวกนิษฐ์ เชื้อไทย

ภาควิชา   ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์)

.....
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

.....
.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   อนุประโยคบอกความใหม่ที่อยู่นั้นประโยคในภาษาไทย

ชื่อนิสิต   นางสาว อภินันท์ เชื้อไทย

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพ็ชรศิริ วงศ์วิภาณนท์

ภาควิชา   ภาษาศาสตร์

ปีการศึกษา   2528

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะการปรากฏของอนุประโยคบอกความใหม่ในตำแหน่งต้นประโยคในภาษาไทย อนุประโยคบอกความใหม่ ได้แก่ อนุประโยคที่มีคำว่า ว่า เป็นคำนำหน้าอนุประโยค และเป็นอนุประโยคที่บอกเนื้อความที่ผู้พูดมีสมมติฐานว่า ผู้ฟัง ไม่เคยรู้มาก่อนหรือไม่ได้นึกถึงอยู่ในขณะนั้น ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้อาศัยแนวทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรคแปรรูป (Generative Transformational Framework) ที่ โนม ชอมสกี (Noam Chomsky) ได้เสนอไว้ในหนังสือ Aspects of the Theory of Syntax (1965)

ผลการศึกษาอาจสรุปได้ว่า ผู้พูดซึ่งเป็นเจ้าของภาษาไทยเองมีความเห็นต่างกันในเรื่องความเป็นไปได้ในการปรากฏต้นประโยคของอนุประโยคบอกความใหม่ แต่อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้ถือว่าการปรากฏต้นประโยคของอนุประโยคบอกความใหม่ เป็นการย้ายตำแหน่งของอนุประโยคบอกความใหม่จากตำแหน่งหลังกริยาหลักมาอยู่ในตำแหน่งต้นประโยค และเป็นการย้ายอย่างมีเงื่อนไข กล่าวคือ ปรากฏการณ์นี้มีใช้ว่าจะเกิดได้ทุกประโยค บัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์กับการย้ายนี้มีทั้งบัจจัยทางวากยสัมพันธ์ และอรรถศาสตร์ บัจจัยทางวากยสัมพันธ์ ได้แก่ ประเภทของกริยาหลัก และส่วนประกอบของกริยาหลักในโครงสร้างผิว บัจจัยทางอรรถศาสตร์ ได้แก่ ความหมายของกริยาหลักและคุณสมบัติในการบอกความใหม่ของอนุประโยคบอกความใหม่

Thesis Title   Assertive Clause Preposing in Thai

Name   Miss Apinun Cheathai

Thesis Advisor   Assistant Professor Peansiri E. Vongviphanon, Ph.D.

Department   Linguistics

Academic Year   1985

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study the occurrence of the assertive clause in the initial position of sentences in Thai, within the Generative Transformational Framework proposed by Noam Chomsky in Aspects of the Theory of Syntax (1965). It examines the conditions under which assertive clauses are permitted in the sentence-initial position.

The study shows that native speakers differ in their opinion as to the possibility of the occurrence of assertive clauses in the sentence initial position. In this study this phenomenon is accounted for the preposing of assertive clauses which is subject to 2 factors : syntactics and semantics. Syntactic factors involve the types of main verb and main verb modification. Semantic factors have to do with the meaning of main verb and the assertive property of the assertive clause.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความอดทน ตลอดจนให้กำลังใจต่อผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ในโอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปราณี กุลละวณิชย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ที่ได้ตรวจแก้วิทยานิพนธ์ และให้คำอธิบายอันมีประโยชน์ยิ่ง

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาภาษาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสาทความรู้ให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้ให้เงินอุดหนุนบางส่วนในการทำวิจัย

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ ร.ท.จำลอง-อาภรณ์ เชื้อไทย ผู้เป็นบิดา มารดา ที่เคารพรัก พี่น้อง เพื่อนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณพจนารถ เสมอมิตร และเพื่อนร่วมงาน ห้อง 5408 ที่ได้เป็นกำลังใจตลอดมา จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

ซี

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตารางและแผนภูมิประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
แนวทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	4
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
นิยามศัพท์ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์	11
2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
งานวิจัยเรื่องประโยคในภาษาไทย	13
งานวิจัยเรื่องประเภทของประโยคและสังกรประโยค	
ในภาษาไทย	13
งานวิจัยเรื่องอนุประโยคที่เป็นบทกรรมของमुख्यประโยค	24
งานวิจัยเรื่องคุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของอนุประโยค	26

บทที่

หน้า

๓	การปรากฏต้นประโยคของอนุประโยคบอกความใหม่	32
	ความเป็นไปได้ในการปรากฏต้นประโยคของอนุประโยค บอกความใหม่	32
	การสร้างประโยคข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	37
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
	ข้อตกลงเบื้องต้น	38
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	ปัจจัยในการปรากฏต้นประโยคของอนุประโยคบอกความใหม่	47
	ส่วนประกอบของกริยาหลักในโครงสร้างผิว	49
	คำที่เป็นส่วนประกอบของกริยาหลักในโครงการผิว	49
	ประโยคที่เป็นส่วนประกอบของกริยาหลักในโครงสร้างผิว	55
	ข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องการหยุดในสังกรประโยคเน้นอนุประโยค	63
	การอธิบายการปรากฏต้นประโยคของอนุประโยคบอกความใหม่ด้วย ทฤษฎี ไวยากรณ์ परिवรรตของ ซอมสกี (1965)	64
4	ปัจจัยทางอรรถศาสตร์ในการย้ายตำแหน่งของอนุประโยคบอก ความใหม่	68
	คุณสมบัติทางอรรถศาสตร์ของกริยาหลัก	68
	ลักษณะทางความหมายของกริยาบอกความระดับต่ำ	69
	ลักษณะทางความหมายของกริยาบอกความระดับปานกลาง	69
	ลักษณะทางความหมายของกริยาบอกความระดับสูง	71
	ลักษณะเฉพาะของกริยาที่เกี่ยวกับการพูด	74
	ลักษณะเฉพาะของกริยาที่เกี่ยวกับการนึกคิด	75

บทที่

หน้า

ลักษณะ เฉพาะของกริยาที่เกี่ยวกับความรู้สึก	76
ลักษณะ เฉพาะของกริยาที่เกี่ยวกับการบันทึกข้อความ	77
ลักษณะ "ความ" ของอนุประโยคบอกความใหม่	80
สรุป	83
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย	84
อภิปรายผล	85
ข้อ เสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	93
ประวัติผู้เขียน	108

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตารางและแผนภูมิประกอบ

	หน้า
แผนภูมิแสดงลักษณะทฤษฎีไวยากรณ์ปริวรรต	9
แผนภูมิแสดงประเภทของประโยคในภาษาไทย	22
แผนภูมิแสดงประเภทของสังกรประโยคในภาษาไทย	23
ตารางที่ 1 แสดงประเภทของกริยาบอกความและกริยาไม่บอกความ ในภาษาอังกฤษ	28
ตารางที่ 2 แสดงคำร้อยละของจำนวนผู้ยอมรับการย้ายตำแหน่งของอนุประโยค บอกความใหม่จากตำแหน่งหลังกริยาหลักมาอยู่ในตำแหน่งต้น ประโยค	40
แผนภูมิแสดงโครงสร้างลึกของประโยคที่มี <u>ขอ</u> และ <u>ยอม</u> เป็นกริยาหลัก	56
แผนภูมิแสดงโครงสร้างลึกของอนุประโยคเฉพาะความที่เป็นส่วนประกอบของ กริยาหลักในโครงสร้างผิว	58
ตารางที่ 3 แสดงลักษณะทางความหมายของกริยาหลัก	73
ตารางที่ 4 ตารางสรุปลักษณะเฉพาะของกริยาหลัก	78